

521.838

Világ iróletárai egyesüljétek!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XIII. ÉVFOLYAM, 112. SZÁM

ÁRA 50 FILLER

1956. MÁJUS 13., VASÁRNAP

Szocialista iparunk továbbfejlesztéséért

(G. L.) Még csak tizenegy év telt el a felszabadulás óta, de a mérleg, amit iparunk fejlődéséről vonhatunk, rendkívül nagy eredményeket mutat. Ezek az eredmények bizonyítják, hogy népgazdaságunk, elsősorban iparunk, fejlődésének útjára messze túlhaladja a felszabadulás előtti Magyarország leggyorsabb fejlődését.

Öt év alatt megháromszoroztuk az ipari termelést. Első öt éves tervünk végrehajtásáról szóló közlemény adatai alapján ugyanis iparunk az öt éves terv befejezésekor több mint háromszor annyit termelt, mint 1938-ban.

A második öt éves terv irányelvei most újabb hatalmas fejlődés távlatait tárják fel iparunk, és természetesen mezőgazdaságunk előtt. Ezt bizonyítják a számok. Évente mintegy 12 százalékkal növekszik nehéziparunk és mintegy 8-9 százalékkal könnyűiparunk termelése. Ez azt jelenti, hogy a második öt éves tervünk végére iparunk termelése közel ötször akkora lesz, mint 1938-ban volt. Az elkövetkező évek alatt iparunk nagyarányú általános fejlődését irányozza elő a tervezet. Újabb lépést teszünk előre a szocialista iparosítás útján, újabb előrehaladást érünk el az iparosításban. Csak egy pár ténnyel hozunk fel. Többek között ez bizonyítja, hogy a villamosenergia, széntemelésünk egy főre eső mennyisége tekintetében sok fejlett tőkes országot túlhaladja.

Különösen nagy gondot fordít a tervezet a villamosenergia termelés növelésére, amely öt év alatt több mint másfélszeresére növekszik. Új erőművek épülnek, ez lehetővé teszi további falvak villamosítását és a villamosenergia felhasználásának kiterjesztését újabb területekre.

Nemcsak a villamosenergia termelés növelésére fordít nagy gondot a tervezet, hanem az összes alapanyagot gyártó ipar növelésére is. A fontosabb alapanyagok termelése legalább másfélszeresére, vagy több mint másfélszeresére növekszik. Ipari termelésük fejlődésének bázisát biztosítja a tervezet, amely a szocialista iparosítás alapelveinek megfelelően elsődleges súlyt helyez a nehézipar fejlesztésére. Növekedik tehát acél, vas kohászatunk termelése és ezúton tagabb tér nyílik majd mind ebből, mind a következő öt éves tervben könnyűiparunk és mezőgazdaságunk erőteljes fejlesztésére.

Különösen feltűnő azonban az irányelvekben, hogy milyen nagy gondot fordít hazánk természeti kincsének feltárására. „Az eddigig legnagyobb mértékben kell kihasználni hazánk természeti kincsét...” A bányászati iparágak biztonságos, tökéletes, mértékű ki-termelését... „Ki kell terjeszteni és eredményesebbé kell tenni a geológiai kutatásokat a hazai földben fellelhető ásványok felkutatására...”

Míg az első öt éves terv természetesen már ismert és már feltárt lelőhelyek fokozottabb felhasználását és hasznosítását írta elő, addig

a második öt éves terv irányelvei igen nagy gondot fordítanak az ismeretlen, vagy a még részben ismeretlen kincsek feltárására és hasznosítására. Ezért bátran elmondhatjuk, hogy második öt éves tervünk során nemcsak új beruházásokkal, nemcsak újabb üzemek százaival gazdagodik hazánk, hanem újabb kincsekkel is, olyanokkal, amiket még most sem ismerünk. Tehát második öt éves tervünk irányelvei nemcsak iparunk fejlődését határozzák meg, hanem egyben az irányelvek végrehajtásuk esetén egész népgazdaságunk további fejlődésének menetét is hivatva vannak meghatározni. Így teremtik meg az irányelvek hazánk megalapozott ipari fejlődésének hatalmas távlatait.

Ismerve hazánk geológiai adatait, a hatalmas változatos kincsanyagot, bizony reményünk van arra nézve, hogy harmadik öt éves tervünket sokkal gazdagabban és sokkal jobb adottságok között kezdjük meg, mint a mostanit, mert hazánk természeti kincsének feltárását a tervezet előirányozza.

Igen nagymértékben gondoskodnak az irányelvek a mezőgazdaságról is, amelynek termelését 27 százalékkal kell növelni. Iparunk a maga részéről biztosítja ehhez a feltételeket. A nitrogén műtrágyatermelést hetszeresére, a foszforműtrágyát több mint kétszeresére növeljük. Tíz-kilencezer traktort és rengeteg más gépet kap majd a mezőgazdaság a különféle vegyi anyagok mellett. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy teljesen megvalósíthatók a kitűzött célok, amelyek többek között a könnyű- és fogyasztási cikkek gyártó iparágak fejlesztését is magukban foglalják. A könnyűipar negyven, az élelmiszeripar pedig ötven százalékkal több árut hoz majd forgalomba. Nemcsak hazánk lesz tehát gazdagabb az öt éves terv végén, hanem gazdagabb és szebb lesz életünk is! Több ruhánk, több cipőnk, több élelmiszerünk lesz. És mivel nemcsak kenyérrel él az ember — jelentősen nő kulturális szívművelésünk is.

Reményteljes számok és célok ezek, mégpedig azért mert látjuk, hogy minden szám mögött dolgozó népünk való gondoskodás rejlik. A számok mögött dolgozó népünk jövője sugárzik. Minden, ami az irányelvekben van, minden, amit az irányelvekből majd megvalósítunk, a mi népünk jólétét növeli és életét teszi egészségesebbé és szebbé, gazdagabbá és terebélyesebbé. Ez a második öt éves terv irányelveinek legfőbb célkitűzése. Ezzel minden dolgozó egyetért. Egyet kell hogy értsen, hiszen senki sem ellensége saját magának. Ezért már ma bizonyosra vehetjük, hogy a második öt éves terv végrehajtásának megvan a legfontosabb feltétele: a dolgozó tömegek helyeslése és részvétele, lelkesedése és munkája. Mindent ki kell fejeznie, mindent meg kell adnia, hiszen tudja, hogy egyetlen kapavágás, egyetlen találat, egyetlen ceruzavonás sem szolgál mást, mint az egész dolgozó nép javát.

Befejeződött a marxizmus-leninizmus tanszék vezetőinek országos értekezlete

Szombaton folytatották az egyetemi és a főiskolai marxizmus-leninizmus tanszék vezetőinek értekezletét az Oktatásügyi Minisztériumban. A megbeszélések második napján részt vett Szalai Béla, az MDP Politikai Bizottságának tagja, a KV titkára. Az értekezlet napirendjén

népgazdaságunk második öt éves tervének konkluzív kérdései szerepeltek. A tanszékvezetők konkluzív kérdéseire Szalai Béla válaszolt. Végül megtárgyalták a marxizmus-leninizmus alapjai tanfolyam II. évfolyam áttekintését, amely a következő tematikájára vonatkozó javaslatot:

Mi épül Debrecenben? Helyzetkép a városban készülő lakásokról

Ha valaha szükség volt aldozatos munkavállalásra ebben az országban, ma minden időnként nagyobb szükség van rá.

Mi büszkék vagyunk eredményeinkre, hangsúlyozzuk azokat, mert soha még a történelem folyamán ilyen nem produkált a magyar nép. De ugyanakkor nem álljunk elmondani azt sem, hogy sok helyen bizony még „szorit a cipő”. Sok olyan probléma van még, melyek végleges megoldására mind az idáig sem volt, sem pedig erőnk nem volt. Evtől évre emeljük a kórházi ágyak számát és még mindig kevés. Fialat orvosok százait képezzük ki, és ez sem elegendő. Hatalmas összeget fordítunk a kultúra felvirágztatására, s az egyre növekvő igényeket még sem tudjuk úgy kielégíteni, ahogy szeretnénk. Minden esztendőben lakásépítésre fordítjuk az ország költségvetésének jelentős részét, mégis majd minden városban lakáshiányról panaszkodnak.

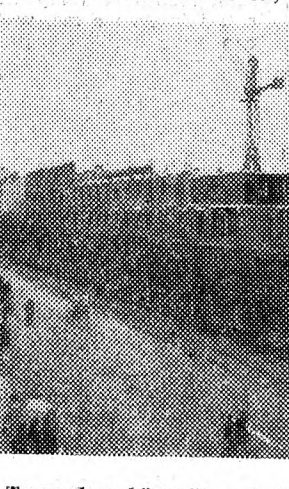
Ezek a hiányosságok kétségtelen, hogy megvannak, azonban méreteik, ha fokozatosan is, de állandóan csökkennek. Visszajárunk meg például közelebb a lakáshiányt csökkentő debreceni vonatkozásokhoz.

290 új lakás ebben az évben

Allamunk azonban nem nézi tétlenül a dolgozók problémáit, hanem azoknak megoldását a legmesszebbmenőkig segíti. Ezt mindennél ékebben bizonyítja az a tény, hogy Debrecenben jelenleg 266 lakás építése folyik, ezek közül 290-et még ebben az évben átadnak rendelkezésükre. 76-ot pedig a jövő esztendő első hónapjaiban kapnak meg az új lakók. A közeljövőben tehát 366 család cseréli fel korszerűtlen, szűkös, vagy éppen egészségtelen lakását a mai ember igényeit teljes mértékben kielégítő modern, kényelmes otthonnal.

Az új lakóházak között a legnagyobb méretű a Csapó utcai építkezés. A 32 lakásos L alakú, háromemeletes bérház építési munkálatai már több ízben hírt adtak. Az épület elkészülésének és egyben átadásának határideje az év december 31-e. Határidő el-

tolódástól előreláthatólag nem kell félni, hiszen a Hajdú megyei Építőipari Vállalat legjobb munkáit dolgozók itt. Joggal mondhatjuk, hogy rohamléptekkel haladnak a cél felé, napról napra szemmel láthatóan magasodnak a falak. Hét lépcsőben, szaknyelven szerkezetben készül az épület. Az első két emelet a harmadik emeletnél tartanak, a harmadik és negyedik emeleten a második emeletet építik, az ötödik lépcsőben az első emelet falait húzzák fel,

Toronydaru könnyíti az építők munkáját a 92 lakásos Csapó utcai bérház építkezésénél.

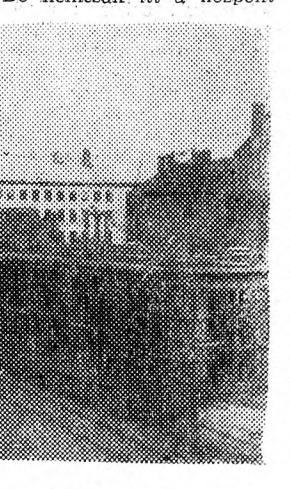
ban, hanem a város külsőbb részeit is épülnek lakóházak. A Dobozi úton, a Városi Ferentől Intézzel szemben, egymás mellett két 36-36 lakásos bérház készül, mindkettő már tető alatt van. A város másik részén, nem messze a Kossuth Lajos Tudományegyetemtől, a Somoogy-Bacsó úton, a Hajdúági Gyógyszergyár dolgozói részére készítenek 24 lakást, két főben 12-12 lakásos elosztással. Az épületekbe augusztus végére már beköltözhetnek a lakók. A Hajnal utcában szintén nagyobb arányú építkezést kezdték meg nemrégben, jelenleg a 76 lakásosra tervezett 3 emeletes bérház alapozási és földszinti faizási munkálatait végzik. Ezt a 76 lakást Debrecen dolgozó tervén felül, a tavalyi békekölcsön túljegyzésének összegéből kapták.

A Hajdú megyei Építőipari Vállalat azonban lakásokon kívül egyebet is épít Debrecenben. Több millió forintos beruházásból tovább építik a Gördülöscsapógyógyár új gyártelepét. A vasútállomás mögött nemrég kezdtek hozzá egy 2 és fél millió forintos munkához, a műtrágya és növényvédőszer raktár megépítéséhez, melynél egyelőre még csak a földmérés munkái tartanak. Az el-

Épülnek a lakások a TITÁSZ és a Hajdúági Gyógyszergyár dolgozói részére

Ugyancsak itt, a Blaháne utcában, a Villamosvasút szekházának folytatásaképpen 16 művelészkész épületet készítenek, melynek egyelőre még csak a földmérés munkái tartanak. Az el-

tes épületben hat olyan lakás lesz, melyek mindégükéhez külön műterem tartozik. Nem messze ettől, a rendőrség mellett, a Tiszántúli Áramszolgáltató Vállalat dolgozói részére hét lakás épül, szintén az év végi átadási határidővel. A Csapó utcai építkezési körzetben az ötödik és egyben a legkisebb építkezés a Csapó utca és a Liszt Ferenc utca sarkán készülő öt lakás, melyeket előre láthatólag pedagógusok kapnak.

A Dobozi utcai építkezéseken már a belső munkákat végzik. Még ebben az évben 72 család nyer itt elhelyezést.

múlt hónapban hozzáfogtak a bútorgyár bővítéséhez is, melynek méreteire jellemző, hogy 5 millió forintba kerül az építkezés. A nagyobb építkezések közé tartozik a Kishegyesi úti téglagyárban most készülő Keller szarító is, mely a téglagyártás technológiájának korszerűsítését nagyban elősegíti. A kétmillió forintos költséggel készülő szarítót még ebben az évben átadják rendelkezésükre.

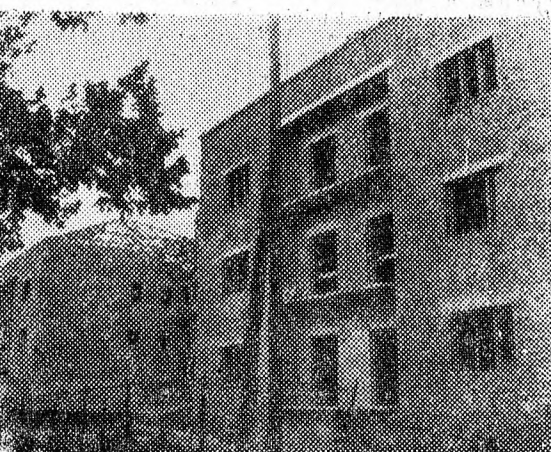
A vágóhidón szintén nagyobb építkezés folyik 1 800 000 forintos munkával, október végi határidővel korszerű hűszemelt és a dolgozók jobb szociális ellátottságát biztosító épületet (Éltető, fürdő stb.) létesítenek. Emeltesre méltó nagyarányú építkezés még a Viola utcában az a 250 fő elhelyezésére tervezett munkásszálló is, melyet az építőipari vállalat a saját munkásai részére készít. Az épület, melynek most végzik az alapozást, az előzetes számítások szerint a berendezéssel együtt 4 millió forintba kerül a vállalatnak.

Csigalassussággal bontják a nagyállomást

Végeztük szövegünk néhány szót a vasútállomás építéséről is. Sajnos, erről nem sok jót lehet mondani, mivel még mindig csak a bontás kezdeténél és a felvonulási épületek készítésénél tartanak. Már a második negyedév közepén járunk, s az év tervezett munka egytizedét sem végezték el. A magyarárat erre nem a rendkívüli időjárásban keresendő, hanem abban, hogy a MÁV a terveket még a mai napig sem juttatta el az építés kivitelezőhöz, holott a határidő a megállapodás szerint március 31-e volt. Ha a teljes tervdokumentációt idejében megkapták volna az építők, akkor ma nem ott állnának, ahol két hónappal ezelőtt kellett volna tartani.

Lehetne még a felsorolást folytatni, hogy mik épülnek Debrecenben, mi azonban csak a legjelentősebb létesítmények megemlítésére törekedtünk. Az volt a cél, hogy a fenti adatokkal, számokkal, tényekkel bebizonyítsuk, hogy Debrecen ma már nem a maradványváros, mint régen volt. Fejlődik, épül, szépségül, s ha akár a lakáskérdésben, akár más téren megvannak is megoldatlan problémák, ezeknek végleges el-tűnése csak idő kérdése. S hogy ezt az időt a minimálisra csökkentjük, az rajtunk, a mi munkánkon múlik.

Varga Benedek

Az alkotmány évfordulóját már ezekben az épületekben ünneplik új lakói, a Hajdúági Gyógyszergyár dolgozói.

A Dobozi utcai építkezéseken már a belső munkákat végzik. Még ebben az évben 72 család nyer itt elhelyezést.

Ma utaznak el Debrecenből a kolozsvári vendégek

Ma utaznak el Debrecenből a Román Népköztársaság küldöttei, a Babes és a Bolyai egyetem fiataljai, az oktatók, vezetők. Az itt töltött napok eseményeiből félve nagy-szerű találkozás volt ez a debreceni látogatás. Minden biz-nyonnal vendégeink szeretettel, baráti fogadtatást és őszinte egymásra találást visznek magukkal, amit majd ok otthon, mi pedig itt fogunk gyümölc-szöszteni.

Az ünnepségeken, fogadáso-kon, megbeszéléseken túl volt ennek

magyar és román népművé-szet a kölcsönös megértés és a baráti együttműködés foly-tán milyen virágzóan létezik és fejlődik egymás mellett. Fejlődik s fejlődni is fog, mert — s erre újra csak a bemutató a bizonyíték — mind a román, mind a magyar mű-vészet mélyen a nép érzeléi-ben, a nép hagyományaitban gyökerezik. Különösen is meg-mutatkoztak ezek a sajátosá-gok a fergeteges sikert ara-tott táncokban. Szín, tűz, lend-ület forrott ezekben, amelyet román és magyar vendégeink különleges erélyi sajátóságok-kal tudtak közvetíteni.

a három napnak ezer apró ólmánya,

amelyek forróak, rejtettek, s amelyek egymás gazdagabb megismerésének a mélyességéből fakadtak. Nem tudunk benn elni minden eseménynek a sod-rában, de amit láttunk, abból két nép, s különösen is két nép fiatalágának az őszinte barátsá-ga volt megnyugtatóan tanu-ltságos.

Láttuk fiatalok és profesz-szorok barátkozását, tudomá-nyos megbeszélést, vidám poharazgatást. Hallgattuk a kolozsvári professzorok elő-adásait, tudományos tájékozta-tóit, amelyek mind, mind elis-merően színvonalasak, tudomá-nyos felkészültségük volt-ak. Tanultunk, s örömmel ta-nultunk, mert úgy éreztük, hogy rengeteg még a tanulni-valónk. De mindezen a tanul-ásagon túl, élménytadó jelen-tőségük sem kisebb. Emlékez-ni fogunk rá sokáig.

Legjobbban talán mégis azt a delutánt és estét fogjuk em-legelni, amikor a két egye-tem művészeti csoportjai be-mutatkoztak előttünk. Szép és nagyszerű számokat láthat-unk mind a román, mind a magyar együttesekről. Tánccs-művészetben, énekkultúrá-ban olyat mutáltak fel, amire csak büszkének lehetünk. Ki-való tehetségu táncosokat, énekeseket ismertünk meg bennük, akik minden egyes műsorszámmal új és új ha-lást tudtak bennünk ébresz-teni. A zaporozó virágcsok-rok, a felcsattanó tapok je-lenték azt a sikert, amit

gazdag és tartalmas műsorokkal

mindenképpen megérdemel-tek.

De ez a nagy siker valami olyasmit is bizonyít, amit szükségesnek érzünk itt megfo-galmazni. Eppen azt, hogy a

Mind ezek mellett mennyi és mennyi apróságot sorol-hatnánk fel, amelyek önma-gukban is olyan kifejezőek. Egyetemi fiataljaink, okta-tóink, de városunk vezetői is bizonyára hasznosítani fog-ják ennek a háromnapos ven-dégségnek a tapasztalatait.

Különösen a tegnapi nap tapasztalatait, amikor a ko-lozsvári egyetemi küldöttség vezetői a Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Bihar megyei Bizottságának székházában baráti találkozóon vettek részt. A találkozóon Dajocicicu Con-stantin akadémikus vezetésé-vel

megjelentek a román küldöttség tagjai,

a kolozsvári Babes és Bolyai egyetem professzorai, oktatói, valamint Vladuc Viorel, a ko-lozsvári neptanús végrehajtó bizottságának titkára. A ro-mán vendégekkel Komocsin Zoltán, az MDP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első tit-kára, Pullai Árpád, az MDP debreceni városi Bizottságá-nak első titkára, Ménéz Já-nos, Debrecen Megyei Jogú Város Tanácsa vb. elnöke és Varga Zoltán, a debreceni Kossuth Lajos Tudomány-egyetem rektora találkozott, s hosszan elbeszélgettek az itt töltött három nap élményei-ről, gazdag tapasztalatairól.

Kolozsvári vendégeink ma utaznak el Debrecenből. Egy-napos budapesti látogatás után vasárnap este visszaindultak a Román Népköztársaságba. Reméljük a háromnapos ba-ráti találkozás után a látoga-tások meggyorsulnak, a két város kulturális és sportkap-csolatai kiszélesednek, s egy-más munkájának és tapaszta-latainak felhasználásával még sebb és még nagyobb ered-ményeket mutathatunk fel.

Gólnélküli döntelent hozott a D. Haladás — Kolozsvári Tudomány labdarúgó-találkozó

A Kolozsvári Tudomány labdarúgói a himnuszt hallgatják

Szombaton delután a Haladás pályán a szemerkéltő esős idő el-térőre is mintegy 2000 fonyi né-zőközönség volt kíváncsi a D. Haladás — Kolozsvári Tudomány labdarúgó-találkozóra. Ez a találkozó a nemrég KO-lozsvártól lejátszott mérkőzés — amikor a kolozsváriak győztek 5:1-re — visszatárgója volt. A talál-kozót a román és magyar him-nusz elhangzása után kölcsönös tisztázás és virágcsoro előzé-ség, majd a D. Haladás Kassa — Bno, Nyirkos, Katona — Szepki, Varga — Sándor, Jakab, Szege-di, Vaskó, Kalina, a kolozsváriak pe-dig Hang — Sendruciu, Rociu, Cacanás — Baciu, Crisan — Dán, Ferenczi, Indolean, Trabacla, Ne-telcu felállásban megkezdtek a mérkőzést.

A mérkőzés közepese színvonalú játékokat hozott. A vendécsapat keményen, de nem durván játé-koztatott és a többet támadó deb-receeni főállóság csatárok támadá-sait a szívesen védekező védelem hátrította, vagy pedig a lövések mellé mentek. Pedig Sándornak, Szegeदिnek és a többieknek lett volna alkalmuk a gólszerzésre.

Mindkét védelem jól állt a tá-bán ezen a találkozón, álltak a támadóorok rohamát és a mér-kőzés végül is igazságos gólnél-küli döntelent eredményezett.

A debreceniek közül Nyirkos, Katona, Varga és Kalina játéka emelkedett ki, a vendégek kö-zül Hang kapus, Cacanás, Indo-lean és Trabacla tűnt ki.

Hegedüs András elvtárs, a Minisztertanács elnöke fogadta Grósz József kalocsai érseket

Hegedüs András elvtárs, a Minisztertanács elnöke május 12-én fogadta Grósz József kalocsai érseket. Közülte az érsektől, hogy a Minisztertanács nem emel kifogást az ellen, hogy elfoglalja a kalocsai érseki széket, valamint, hogy betöltse a magyarországi római katolikus püspöki kar elnöki tisztét.

Grósz József kalocsai érsek ez alkalommal a következő nyilatkozatot tette a Magyar Népköztársaság kormányá-nak:

„Hálás szívvel köszönöm a Magyar Népköztársaság kor-mányának, hogy nemcsak gesztusával lehetővé teszi szá-momra Kalocsára, az érseki székeembe való visszatérést és ezzel a jövőt építő munkába való bekapcsolódást.

A melyen átértett háiahoz legyen szabad néhány szót csatolnom.

A katolikus egyház és a ma-gyar állam viszonyában be-állott kedvező fordulat meg-mutatta, hogy az az irányvo-

nal, amelyet boldogult Czaplíc Gyula egri érsek elnökölte alatt a magyar katolikus püspöki kar az elmúlt időkben követett, helyes volt. Ezt az irányvonalat főpásztori műkö-désomban fenn kívánom tar-tani. Arra töreksem, hogy a katolikus egyház és az állam közötti jó viszony egyre job-ban elmélyüljön. Erre kötelez a püspöki kar és a kormány között 1950-ben létrejött meg-állapodás is.

E célból tölem telhetőleg támogatni kívánom a kor-mánynak népiünk életszínvo-nalának emelésére irányuló törekvéseit és intézkedéseit, amál is inkább, mert az egy-háznak is érdeke, hogy hívei könnyebben, jobban, ember-lehez méltóbb életet éljenek.

„Es munkása akarok lenni a béke ügyének. Ez akarok len-ni az evangélium szellemében és a katolikus egyház fejé-nek, XII. Pius pápának ismé-telt megnyilatkozásai érte-lében is. Annak vagyok a követője, aki programbeszédé-

ben azt hirdette, hogy „bol-dogok a békeségesek, mert Isten fiainak hivatnak“, és aki nyilvános működése vé-gén, elfogatása előtt azt mon-dotta a védelmére kardot rántó Péternek: „Dugd vissza hüvelyébe kardodat, mert mindazok, akik kardot ránta-nak, kard által pusztulnak el.“ Annak vagyok a szolgálója, aki evangéliumának aiptörvé-nyvé tette a kettős parancso-latot: „Szeressétek az Istent, aki közös atyátok, akármilyen a bűnök színe, és akármilyen nyelven beszélték is, és sze-ressétek egymást, hiszen a közös atyában, valamenynyen testvérek vagytok.“

Háborúval nem lehet elin-tézni semmit, csak mérhető-len pusztulást és nyomorúsá-got lehet okozni. A mi nem-zedékünknek ezt nem kell bi-nyonyítani. Ezért sürgeti a ka-tolikus egyház feje, XII. Pius pápa és ezért sürgetik száz-és százmilliók a fegyverzet csökkentését, a leszerelést, az atomfegyverek eltávolítását, a

vitás kérdéseknek tárgyalá-sok útján való elintézését, a nemzetségi életben a békes együttélés elveinek érvénye-sítését. Az emberek békében akarnak élni, az élet és nem a halál útján akarnak jarni és én hiszem, hogy ezek a száz-és százmilliók ki fogják vinni, vagy ki fogják kényszeríteni annak a boldog kor-szalónak eljövételét, amelyről Izsaiás próféta jövendölt: „nemzet nemzet ellen nem emel kardot és nem ta-nul többé hadviselési“, ami-kor az öldökös és pusztítás eszközeit a békes termelő-munka szolgálataiba állítják.

Hűséges fia, engedelmes polgára akarok lenni hazám-nak, a Magyar Népköztársaságnak és erre akarom taní-tani, nevelni a rámbízottakat is: hogy a magyar hazának munkás, áldozatkész polgárai legyenek, akik állampolgári kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítik.

Végül Isten áldását kérem közös munkánkra.“

1956 deficit — 1960 másfélmillió nyereség

Több mint 400 dolgozó bevonásával készítette el önálló öt éves tervét a Hajdúszoboszlói Egyetemi Tangazdaság

Több mint 350 dolgozó és 63 egyetemi hallgató részvételé-vel termelési értekezletet tar-tottak a Hajdúszoboszlói Egye-temi Tangazdaságban, ahol a gazdaság elkészített öt éves ter-vet vitatták meg. Részt vett a vitában Sós Gábor, a földmű-velésügyi miniszter helyettese.

Kurucz Gyula, a Hajdúszo-boszlói Egyetemi Tangazdaság igazgatója ismertette a gazda-ság öt éves tervét. A munka-bizottságok megalakulása után heteken át a dolgozók széleskö-

rű bevonásával üzemegység-enként, részlegenként és brigá-donként beszéltek, vitalkoztak arról, hogyan fejlődjék gazda-ságunk és a hasznos javasla-tok figyelembevételével, a legjobb módszerek megbeszélésével kerülték a tervbe a javaslatok. Amikor az öt éves terv javaslatait elkészítet-ték, messzenemen

figyelembe vették a másod-ik öt éves terv irány-elveit.

terv végére 257 holdra emelkedik.

Mázsaszámra érkezik a papír a felsőbb szervezettől és a minisz-teriumoktól, amit „gyorsan és sürgősen“ sok példányban kell kitölteni. Ezen is lehet csök-keneni. A műszakiakat és az agronómusokat ezzel a gyakor-lati munkától vonják el. A ter-vezés formái sem kielégítőek és mindenben megfelelőek. Elég volna, ha csak a fobb ter-melési mutatókat kapnák, illet-ve adnák meg.

A munkautalványozás pe-dig olyan feladatokat ró az agronómusokra és bri-gádvezetőkre, hogy sok-szor az elvégzett munka nem okoz annyi gondot, mint ezeknek az utalvá-nyoknak a kiállítása, ellen-őrzése, összesítése stb.

Ha egy fogatos egy nap há-rom munkát végez, akkor az agronómus, a brigádvezető há-romféle munkautalványt állít ki.

Nagyon sok itt a papír-munka!

Kevés a bizalom a becsüle-tes emberek iránt. A Nemze-ti Bank pénzügyi irányítása helyes és szükséges. De hogy a bank a gazdaságot irányítsa és vezesse, jó néhány bürokrati-kus intézkedésével más irány-ba vigye, vagy befolyásolja, erre nincsen semmi szükség. Hogy a körültekintő szám-

vetést mindenki magának ér-zi, az kiderül abból a több mint húsz felszólalásból, amit az összejáratott tervvel kapso-latban elmondottak.

Horváth Károly, a növény-termelési brigád tagja elmon-dotta, hogy

fordítsanak a gazdaság ter-ületén fokozott gondot az utak javítására és karban-tartására, mert az évről évre növekvő termény el-szállítása nagy gondot je-lent.

Orosz Imre kérészt azt vete-te fel, hogy sokkal részletese-ben kell a tervnek gondoskod-ni a gazdaság szomszédjában lévő hajdúszoboszlói hóforrás vizének felhasználásával. Kádár Béla, a Hajdú-Bihar me-gyei Tanács tervosztályának helyettes vezetője arról beszélt, hogy jelentősen megkeveskedik itt és az ország minden részé-ben a gépi és a kombajn-ara-tás. De ezzel együtt

nem látja, hogy gondosko-dás és tervezés történt vol-na a megfelelő szarító berendezések elkészítésére.

Javasolta, hogy vidékenként megfelelően a helyi fűtőanyag-ta alapozva készítsenek szarít-ókat. Ludmann Sándor arról beszélt felszólalásában: túlsá-gosan sok papírmunka miatt a brigádvezetőknek és szakme-neknek sok ideje azzal váz el, hogy csak utalványokat ál-lít ki és összeír.

Több gondot a dolgozók kulturális és szociális igényeinek kielégítésére

A hortobágyi legeltetéssel a kapcsolatban is hasznos javas-lataik vannak a gazdaság dol-gozóinak. A szőcskenyásas lege-lőkn hiába hajtogatják a nö-vedék állatokat, jóformán semmi súlygyarapodást nem érnek el. Ezért azt javasolják, hogy

a feltört részeken takar-mányt termeljenek és ez-zel pótolják a legeltetett jószágok takarmányát.

Az angyalházi részen végighú-zódó K—6-os csatornából ön-tözzék a legelőket, s ezzel má-jus közepétől szeptember köze-péig biztosítják az állatok sza-badban való tartását és jelen-tős súlygyarapodást.

Az elkészített tervvel kap-csolatban több olyan javaslat hangzott el, amely segít a ter-vezésben a hibák kijavításá-ban.

Építnek ugyan 36 kislakást a második öt éves tervben, de főbben azt kérték, sok-kal többet fordítsanak a dolgozók szociális és kul-turális igényeinek kielégítésére.

Beszéltek arról is, hogy a lucernatermesztés egész nép-gazdaságunknak egyik fontos megoldás előtt álló feladata. Ezt nem vették figyelembe a tervezésnél, de a vitában ez-zel kapcsolatban is helyes javas-latok hangzottak el. A gazda-ságnak több mint 500 hold a lucerna vetésterülete és

mégis csak 23 holdról akarnak vetőmagot bizto-sítani, pedig az a célja és egyik feladata az egyetemi tangazdaságnak, hogy sa-ját vetőmagszükségletén felül ellássa a környéket is az itt készített vetőmag-

találkozóval, többek között lucerna vető-magga...

Az elkészített öt éves tervben azt kérik és akarják a Hajdú-szoboszlói Egyetemi Tangazda-ság vezetőit és dolgozóit, hogy gazdaságuk a második öt éves tervben a debreceni tájegység-nek megfelelő vetőmagellátó és minőségi állattenyésztő gaz-daság legyen.

A gazdaság feladata az ártermelés fokozása

A gazdaság igazgatója többek között elmondta, hogy a há-rom és félezer holdas gazda-ságban a tervjavaslatok elké-szítésénél a legfontosabbnak a terméstartagok növelését és a hozamok emelését tekintették, 1960-ban búzából 13,6, őszi ár-pából 15, kukoricából — májusi morskoltban számolva — 16,5 mázsa átlagot akarnak elérni. Különösen fontos feladat az ártermelés fokozása.

A terméshozam emelésének igen fontos eszköze a gépesí-tés.

A második öt éves terv vé-gére géppel végzik teljesen az aratást, toronydaruk és „golyák“ segítenek a szál-lításnál, a kazlak rakásá-nál és a növényápolás könnyebbé és gyorsabbá tételében.

Elmondta azt is, hogy a másod-ik öt éves terv során a tangaz-daságban a jelenlegi 40-ről 133 holdra növekszik a mezővédő erdősávok területe. Száz-száz-hetven holdas táblákra osztják a földet és részben szerszám-, részben pedig gyümölcsfákból létesítenek mezővédő erdő-sávokat.

A második öt éves tervben 17,6 százalékkal csökken az önköltség

Igen figyelemreméltó és jel-legzetes adatokat tartalmaz a gazdaság termelési költségveté-se. Eszerint

a második öt éves terv so-rán 17,6 százalékkal csök-kenik az önköltséget.

KÖZBÜLÖG KEDVES VENDEGEINKEL, hogy a Hungaria Étterem-ben a tánczenét színelte-tjük. Helyette

a Nagyerdei Vigadóban

minden este hangulatos TÁNCZENE ÉS NÉPI ZENE-KAR szórakoztatja vendé-günket. Jó szórakozás, kellemes hangulat.

A második öt éves terv so-rán tehát

egyre fokozottabban veszik igénybe a gépeket.

Eppen ennek következtében a mai állapothoz viszonyítva, 10 százalékkal kevesebb mun-kaerőre lesz szükség a gazda-ságnak. Mi lesz ezekkel az emberekkel? Hol foglalkoztat-ják őket? Hiszen a népi de-mokráciánkban nincs és nem is lehet munkanélküliség. A gazdaság elkészített öt éves tervé ugyan utal arra, hogy az 58 százalékkal növekvő állat-állományhoz viszonylag több munkákészre van szükség. En-nél azonban

sokkal részletesebb és megnyugtatóbb választ várnak és kérnek a dolgo-zók ezen a területen.

Van erre számtalan mód és le-hetőség, amit a felszólalások során érintettek a dolgozók. Ilyen például

a kiváló minőségű állattar-tás, a feldolgozó üzem-ágak megszervezése, üntő-zéses és igényesebb, na-gyobb munkát követelő vetőmagvak termesztése.

Míg jelenleg minden befekte-tett 100 forint után 85 forint végzett munka van, addig 1960-ban a 100 forintos ráfor-dításra 103 forint értékű termé-lés jut. Ennek az eredménye lesz az, hogy

a most még veszteséggel dolgozó gazdaság a másod-ik öt éves terv utolsó esz-tendőjében 1 583 000 forint nyereséggel zárhat.

Hogy mi teszi ilyen költsé-gessé és drágává a termelést, érdekes számokat sorakoztat fel az elkészített öt éves terv. A dolgozók és szakvezetők javas-latai alapján azt is tartalmazza — ha nem is teljesen ki-használva minden lehetőséget — hogyvan lehetne ezen csök-keníteni.

Minden adminisztratív dol-goznak 200 hold föld jut, és ez a második öt éves

Párt és pártépítés

„NEM EGY OLYAN EMBER EZ A GÉM FERENC...”

A NÉPLAP CIKKE NYOMÁN

Amikor az újságíró Gém Ferencel, a Járműjavító Vállalat mazolójával először beszélt, meg „höfelhőket sodort a február végi szél...”

sa hasonló volt a sok száz és sok ezer munkanélküliéhez, míg végre 1945 után Szabó Imre számára is új élet kezdődött.

a gyár egyik legjobb dolgozója vált belőle.

Azóta több mint két hónap telt el. A májusi szél lágy tavaszi záporokat hozó felhőket sodor tova, lassan nyárba hajlik az idő, de Gém Ferenc és Szabó VII. Imre —

A szakma kiváló dolgozója. „Szakvonalon” meg is beszélte a munkáját, hiszen 9 forintot kiemelt órabért kap.

Egy ember volt csupán a megkérdezettek között, aki furcsa véleményt mondott róla: Szombati István elvtárs, a pártbizottság titkára.

A tagkönyve elkallódott.

Egy darabig járt utána. Levelek, jegyzőkönyvek születtek ügyében, személyesen is utána nézett az ügynek, de a tagkönyv maig sincs meg.

Szabó VII. Imre 1946-ban fejtett a Magyar Kommunista Pártba. A Kíss-féle börtényben egy véletlen szerencsétlenség folytán felső ruhájára maró folyadék ömlött, ami összes okmányaival együtt hamuvá marta.

Ha Szabó Imre lényegesen jól viszonyult a kérdéshez, az talán nem válik dícséretére. De hogy kiváló szakmunkás, azt el kell ismerni.

a sok jelentős és munkatás — az is künata.

Hogy ezekből mennyi a felesleges, arról majd máskor. Ertekezlet is akad elég. Szombati elvtárs akkor is valamilyen „fontos” értekezletre sietett, amikor a fenti két emberről véleményt alkotott.

mindig az elsők között volt.

Jelenleg a műhelyi szakszervezeti bizottság elnöke. Szabó Imre nem nagy beszélő ember, bár néha „kitör” és oda mondja ennek is, meg annak is, néha Szombati elvtársnak is.

Felvétel a dolgozók iskoláiba

Május 15-től június 30-ig lehet jelentkezni a Dolgozók Általános Iskoláiba azoknak, akik az általános iskoláknál legalább négy osztályt elvé-

gezték a Béke u. 19., Fűvészkeret u. 2., Kossuth u. 33., Kossuth u. 35., MÁV Műhelytelep és a Simonffy u. 23. szám alatti általános iskolákban.

Kőműveseket, segéd munkásokat építőiparba, bányába segéd munkásokat keresünk. Munkahelyek: Budapest, Kazincbarcika, Tiszapalkonyán és a borsodi bányákban.

Vendéglátó Vállalat üzemelésében megnyitott a NAGYERDEI HALASZCSÁRDÁ. Naponta friss halkülönlegességek kaphatók. Ital felszolgálás.

lakatos, géplakatos, esztergályos, gyalus, marós, hegesztési munkákat. Közületekkel és magánosokt. FEMFELDOLGOZÓ KTSZ, Vigföldvő M. u. 50. Telefon 11-79

Gvűlnek a takarékbetétek

A lakosság életkörülményeinek javulása a takarékbetétek növekedésében is megmutatkozik. Országsszerte egyre emelkedik a betétkönyv tulajdonosok száma és a takarékbeté-

tétek elhelyezett pénzüsszeg. Hajdú-Bihar megyében 1955 első negyedéhez viszonyítva 5,8 százalékkal emelkedett a betétkönyvek száma.

A NÉP SZOLGÁLATÁBAN

Megyeri Ferenc tanácstag fogadóóráján

Tanácstagnak lenni, a dolgozó nép érdekeit képviselni, ügyes bajos dolgait elintézéséhez segítséget nyújtani, szép és megfizető feladat. A dolgozó népet, a választót a magához egészen közel érző tanácstag szőszert veszi a megfizetőtést s igyekszik megfizetni annak a bizalomnak, amelyet választóitól akkor kapott, amikor ráadták szavazatukat.

ugyanis gyakran eljárt Megyeri Ferenc fogadóórára, tanácsot kér, vagy elpanaszolja sérelmeit. Bizalommal megy Megyeri elvtárhoz mindig, azzal a bizalommal, amellyel megválasztotta. A lakásán aprócsopór alakításokat kellett volna végezni, amelyet a DIK egyre halogatott.

Megyeri elvtársat nemcsak fogadónapján keresik fel a választók, hanem ha van valami problémájuk elmennek hozzá más napokon is. Gyakran megállítják az utcán, vagy felkeresik a lakásán, munkahelyén. Előfordult már olyan eset is, hogy más körzetbeliek mentek el hozzá, s kérték, intézze el ügyüket is.

olyan hátraleköt látogatott meg, akik még nem teljesítették első negyedévi beadási kötelezettségüket. A látogatás és a barátságos beszélgetés eredménye: tojásban, vagy éppen baromfiban mérhető le.

A Péterfia és a Darabos utca elején (páros oldal) lakó dolgozók az elteit közel két év alatt nem bánták meg, hogy Megyeri Ferenc elvtársra adták szavazatukat. Ha valaki csupán kíváncsiságból megkérdezné Berecz Andrásné, a Péterfia utca 14. számú ház egyik lakóját s véleményét kérné Megyeri Ferencről, a II. kerületi tanács tagjáról, csak jót hallhatna, Berecz Andrásné

Nemcsak Bereczné, hanem öv. Szabó Józsefné, öv. Komlósi Lajosné is elismerőleg nyilatkozik Megyeri elvtársról. Mindegyik ment hozzá valamilyen panaszal s egyikük panaszát sem hagyta elintézés nélkül. Amint várt, amíg érdeklődnek, hanem személyesen sietett hozzájuk a válasszal.

Ugyanis az I., II., és III. kerületi tanács begyűjtési csoportjai közül a II. kerület begyűjtési csoportja áll az első helyen, s nem kétséges, hogy ehhez az állandó bizottság tagjainak munkája is hozzájárult. Április végén Megyeri elvtárs kilenc

Igaz, sok az elfoglaltság, de azért szereti és kedvelve csinálja ezt a munkát. Választói, a dolgozók szeretik, ő is szereti őket s a kölcsönös bizalom alapján végzett munkát meg is termi a maga gyümölcsét. Németi E

Ötven százalékos utazási kedvezmény a III. megyei ifjúsági találkozóra

Hirt adunk már arról, hogy a DISZ megyei és debreceni városi végrehajtó bizottsága május 26-án és 27-én rendez meg Debrecenben a III. megyei ifjúsági találkozót.

A találkozó kulturális és sportprogramja igen gazdagnak ígérkezik, mivel ezen a napon lesznek a Tóthfaluhi Sándor kulturális és sport seregszemle megyei döntői. A megye minden területén szorgalmasan készülnek a fiatalok a nagy seregszemlére. A hajdúvárosi fiatalok úgy készülnek, hogy most is ők legyenek az elsők a felvonulási sorrendben.

talok úgy készülnek, hogy most is ők legyenek az elsők a felvonulási sorrendben. Hasonló szorgalommal Debrecen város üzemel, középiskolái, egyetemi ifjúsága is.

A vidéki fiatalok számára a MÁV 50 százalékos utazási kedvezményt biztosít, DISZ szervezeteink és utőröcsapataink előtt most az a feladat áll, hogy jó szervező munkával biztosítsák, hogy minél több diáista és DISZ-en kívüli fiatal egyen részt a találkozón.

Lucernatermesztési ankét lesz ma Hajdúszoboszlón

A Hajdúszoboszlói Egyetemi Tangazdaság területén Hajdú-Bihar különböző részéből mintegy 200 termelő érkezett, állami gazdasági, géppallosági párttitkár tart megbeszélést.

Az értekezlet reggel 8 órakor kezdődik. A délutáni folyamán két előadást tartanak a lucerna termesztésével, a magfogással kapcsolatban. Az előadásokat vita követi. Délután a tangazdaság lucernásában megtekinthetik a különböző lucerna fajtaikat és gyakorlati szaktanácsokat kapnak az ankét résztvevői a debreceni tangazdaság szakembereitől.

Hajdú-Biharnak, hogy a lucerna termesztésében jelentős emelkedést érjen el, megköveteli ezt az állattenyésztési fejlesztése. Hiba hogy a megyében éveken át elhanyagolták a rindkivált értékes takarmány termesztését, elhanyagolták a magfogást is. Ez az oka annak, hogy a megyében most nem tudtak annyit lucernát vetni, mint kellene, mert nem volt vetőmag elegendő.

Az értekezlet célja, hogy felhívja a pártfunkcionáriusok figyelmét a lucernatermesztés nagy fontosságára, s elérjék, hogy a megyében fontos ügyvé váljon a lucerna termesztése.

Búcsúünnepély a Közgazdasági Technikum ipari tagozatán

Bensőséges, meleg hangulatú ünnepség színhelye volt tegnap délután a Közgazdasági Technikum ipari tagozata. A IV. A) és IV. B) osztály tanulói, 51 végzős diák búcsúzott a kedves iskolától, tanáraitól, alsóbb osztályos diaktársaitól. Az ünnepségen megjelent a városunkban tartózkodó kolozsvári küldöttség két tagja: Stroia Octavian, a kolozsvári Koreográfiai Inté-

zet vezetője és Kerekes János, a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem docense is. A jelenlévők üdvözlése és a megnyitót után Szabó István a IV. A), Csáki Attila pedig a IV. B) osztály nevében mondott búcsúbeszédet. Ujhelyi Istvánné elvtársnő, az iskola igazgatója intézett ezután beszédet az „öreg” diákokhoz, s adott számukra megszívlelendő üzeneteket.

A most végző diákok egyik csoportja

Az elmúlt esztendő végén lenn Matyi Debrecen-ran ellátogatott is, (hogy miért volt majd később a Lucás M. zása, amikor beutcai gyár udvalátogatása óta a sok minden meggyobbodott, korszégesebbé vált, katermek, rajzoldói példa nyűhely, pompaszabással, készdahelyiségek épíre még pár év igeen számítható dolgozó. Különűszerű ez a naakik régebben, soknál dolgozó piszkos, egészfajított levegőű hajóliak napszajhajtos varrogépe előfordult egészhanapján, hogytek 10-12 órai m iparosnál, mintgyárban — m De beszéljünk közlülük, ezekkel segédekkel, alikettő, amelyek vgi állapotot. A ma már nem alzetések. Nagyon az elmúlt évekt Bizonyára egyik kás a fizetés nincs meglegedn ban kapott öss sok 18-20 éves sen akik a Vá dolgoznak, havon forintot visznek ten haza, a csalá Van aki ennél 2 kevesebbet, van többet keres. A tisztikár a fizetésről: egy-két hón marcusi) kivételé emelkedik az üz legutolsó számitá forint volt az átl reset áprilisban Runagyárban.

Hét országba a Ruhá

Bár csak néhány üzem, de összesen kal. A munkások asszonyok döntőjegyzete el magá gépepített termek munkával. Itt n munkások között zsefné, aki most gyelmet, preciz n felő szovjet expo Gyöngy József te amikor életében lépte a Ruhagyá lett belőle? Elismetély, az üzem mtoja. Ez a lányos ember pedig hátt előtt meg gepész szakvezetővé le dor, és a neve ut is: országgyűlés Mendre Mária se sebb husz éves művezető, az ifjú népszerű vezető példát sorolhatna ma munkáügyi e vilben” az üzem büszkén mutatja a Ruhagyár dolg kapott már kötést, nyolcan elm ma kiváló dolgozó, nyolcan a má tati. Ötvenheten kiváló dolgozója lesére jogosultá üzemnek 434 ok jelvényvel kitűn dolgozója, Nagy hátt van mire Lenner Zsigmon szont azzal d hogy nemcsak ö világszerte elism gyár készítmény

ORA. blokkok karbant

és javítása. Oru villamos háztar javítása. FINOMMECHA VÁLLALATN utca 7-9.

A kolozsvári BOLYAI EGYETEM

A Román Népköztársaság legfiatalabb egyeteme, a 11 esztendő Bolyai Tudományegyetem szinte egyidős a romániai népi demokratikus rendszerrel. Ez nem véletlen. A Bolyai egyetem csakis a népi demokratikus rendszer körülményei között jöhetett létre. Megalakulása és fejlődése annak a marxista-leninista politikának a gyümölcse, amelyet a Román Munkáspárt folytatott és folytat a nemzeti kérdés megoldása terén.

A Bolyai egyetem hazánk dolgozó új, szabad életének talaján épült,

gyökerei azonban visszanyúlnak a századok mélyébe, azokhoz az áldozatokkal teli harcokhoz kapcsolódnak, amelyeket a néphöz jó gondolkodók vívtak a tömeges felvilágosításért, a tudomány szabad fejlődéséért, a haladó szellemi oktatásért.

Apáczai Csere János egész életét annak a harcnak áldozta, amelyet az egyházi és világi reakció ellen folytatott egy — a társadalmi állapotok megújításának munkálkodó — erdélyi felsőoktatási intézet létrehozása érdekében. A jezsuita kollegium, amelyet Bathory István fejedelmé 1581-ben egyetemnek nyilvánított nem ilyen nemes célt szolgált; feladata a szkolasztika terjesztése, a haladó gondolkodás elfojtása volt. Kolozsvár polgárai 1603-ban, a jezsuiták kikergetésekor földig rombolták a középkori sötétségnek ezt az erdélyi fellegvárát.

Viszonylag szabadabb szellem érvényesült a Bethlen Gábor alapította gyulafehérvári egyetemen, amelyet később Enyedre költöztettek át. Katedrális Papai Ferenchez hasonló tudósok hirdették a világ megismerhetőségét és sürgették a dogmák bekütyölését a felszabadult tudományos kutatást.

A Habsburg uralom nemcsak gazdasági és politikai elnyomást hozott Erdély számára, hanem a haladó gondolat üldözését is. 1766-ban Maria Terézia az újjáépített egykori jezsuita kollegiumot a piaristák rendelkezésére bocsátotta, akik lényegében ugyanazt a szellemet hozták vissza az egyetemre, mint elődeik. Az ifjakat a katolikus egyház, a feudális rend és a Habsburg uralkodóház érdekeinek a védelmezésére és támogatására nevelték és erőteljes harcot folytattak a francia felvilágosodás eszméi ellen. Azonban sem a Habsburg reakció, sem a magyar hűbéri reakció nem téphette ki gyökerestől a nép szabadságáért, nem fojthatta el alkotó erejét, nem verhetette elszákhataltan béklyóba a szabad gondolkodást. Bizonyítja ezt egyetemünk névadójának, a nem euklidészi geometria zsenijének, a nem tevékenység, kinek materialista világnézete, haladó társadalmi és politikai felfogása az 1848-as szabadságharcokat megvívó tömegek érdekeit, törekvéseit fejezte ki. Bolyai János, a nagy tudós és hazafi megkülönböztetett tiszteltet, testvérei érzelmekkel viseltetett a magyarokkal együtt — népek, és mindezek előtt a román nép iránt, sikraszállott az erdélyi románok kettős elnyomása ellen.

A haladó értelmiségiek több ízben is felléptek annak érdekében, hogy Erdélyben bevezessék a román tannyelvű felsőoktatást. A magyar értelmiség legjobb képviselői mindig támogatták az ilyen irányú törekvéseket. Így Mátyai Ernő egy kolozsvári egyetemről szóló értekezésében sürgeti a román és németnyelvű oktatás bevezetését tekintettel az erdélyi lakosság nemzetiségi összetételére.

Ezek a követelések azonban nem valhattak valóra.

az 1872-ben létesített kolozsvári magyar egyetem.

amely — és ez reányomta bélyegét az egyetemen uralkodó szellemre is — az 1848-as forradalmat elfojtó Ferencz József császár nevére viselte. E korszak nyomasztó viszonyai még inkább kidombrították az emberek szellemi és erkölcsi nagyságát, akik szembezárták a reakciós, haladás és tudomány ellenes légkörtel és a nép, a társadalmi haladás, a tudomány érdekében fejtették ki tevékenységüket. Egyete-

münk büszkén vallja magát olyan tudósok örökösének, mint a neves fiziológus Lechner Károly, Molnár Piariu Joan, Mentovicz Ferenc, Parádi Kálmán, Victor Babes, Entz Géza, Emil Racovita, Koch Antal, Högyes Ferenc, Marinescu és mások.

Mind a magyar, mind a román tökéletesüri rendszer a szovinizmus, a politikai reakció fellegvárává igyekezett változtatni a kolozsvári egyetemeket. A hazánk felszabadulását megelőző évtizedek történelmi forogtatásban Kolozsvár fölött felváltva lobogott a román tricolor és a magyar zászló, de mindkettő armylegényében a legféltettebb reakció tombolt. Akár Ferencz József, akár Ferdinánd román király nevére viselte a kolozsvári egyetem, a mindenkori uralkodó osztály igyekezett azt megfosztani igazi hivatásától, az egyetemi ifjúságot pedig a faszilárdas irányába terelte. Ha a kolozsvári nagy egyetemi épület sárga téglái megszólalhatnának, egyaránt beszélnének a román Vasgárdá által szervezett magyar és zsidó vereséről, a magyar nyilaskeresztesek által rendezett román és zsidó üldözésekről. A kommunista párt vezetése alatt harcoló hazafias erők befolyása azonban az egyetem falai közé is behatolt. A párt soraiba tartozó, vagy a párttal rokonszenvező tanárok és diákok valamennyi demokratikus erzelmi tanártól és diaktól támogatva küzdöttek a faszilárdas mély térdhódítása ellen. A Bolyai egyetemen több olyan tanár működik, aki tevékenyen részt vett a párt által vezetett diákharcokban, aki elismeréssel idézi fel volt tanárait, Emil Petrovici, Benetot Grigore akadémiikusokat és másokat azokban a nehéz esztendőben tanúsított bátor, demokratikus, hazafias magatartásáért.

Hazánk felszabadítása, a párt vezetete tömegek forradalmi harca szította életre a Bolyai egyetemet, amelynek a megalakítása mind a román, mind a magyar reakció ellenállásába ütkezőtt. Kolozsvár először büszkélkedhetett két — egy román és egy magyar tannyelvű — egyetemmel.

Fennállásának 11 esztendeje folyamán a Bolyai egyetem hazánk egész gazdasági, politikai, tudományos és kulturális fejlődésének megfelelően növekedett és erősödött. Az első esztendőkből

a kommunista tanárok és diákok erőteljes harcot folytattak

a faszilárdas-barát áramlatok és csoportok ellen, a jószándékú, becsületes tanárok és diákok megnyeréséért, a reakciós elemek elszigeteléséért és felállításáért, az egész egyetemi élet demokratikus átalakításáért. Jelentős részt vállaltak ebben azok a tanárok, akik elsőként tanították egyetemünk katedráiról a marxista-leninista párt világnézetét: a fizikushatár Gaál Gábor, a neves fizikus Vescan Teofil, a marxista közgazdász Kohn Hillel és mások. Amilyen mértékben előrehaladt az ország demokratizálásának nagy ügye, olyan mértékben értünk el egyetemünkben is eredményeket a nacionalizmus, az obszkurizmus, az idealista alapvetésű oktatás elleni harcban.

A Román Népköztársaság kikiáltása 1947 decemberében, a politikai hatalom teljes megragadása a párt vezette munkásszólály részéről fordulatot jelentett az ország életében. Egyetemi vonatkozásban ez a fordulat az 1948 évi tanügyi reformban nyilvánult meg, amely a ma is érvényben lévő alapokra helyezte egész közoktatásunkat.

A Bolyai egyetem jelenlegi profilját a népgazdaság, az ország tudományos és kulturális fejlődésének a szükségletei határozzák meg. A történelem-filológia kar, a jogi kar, a matematika-fizika kar, a természettudomány-kémia kar, a földrajz-földtan kar különböző tagozatain mintegy 1400 rendes hallgató és több mint 300 levelező hallgató folytatja tanulmányait. (Az orvosi-gyógyászati kar nem sokkal az egyetem megalakulása után külön intézette vált és jelenleg Marosvásárhelyt működik). Egyetemünk több tagozatán, így a magyar nyelv- és irodalom, a kutató kémia, a történelem stb. tagozaton az oktatás időtartama

5 év, másol, az úgynevezett pedagógiai szakokon 4 év. Egyetemünk tehát mindenekelőtt középiskolai tanárokat képez, valamint tudományos kutatókat és jogászokat Fennállásának első tíz évében a Bolyai egyetem 2800 szakembert bocsátott az ország rendelkezésére.

Az elmúlt évek folyamán megnövekedett tanszélyzetünk létszáma is. Jelenleg egyetemünk 28 tanszékben közel 250 professzor, előadó, tanár, lektor, tanársegéd és gyakornok dolgozik. Többen közülük már a felszabadulás előtt is egyetemen dolgoztak, musok középiskolai tanárok voltak, jelentős részük pedig a Bolyai egyetem végzetjei. Tanszélyzetünk több tagjának elismerés tudományos címét (közülük Péterffy István, a Román Népköztársaság Akadémiájának levelező tagjává is megválasztották), nagy részük pedig most tesz eleget a tudományos fokozatok elnyerésére megkövetelte vizsga, illetve disszertáció kötelezettségeknek.

Egyetemünkön az oktató-nevelői munka mellett egyre inkább előtérbe kerül a tudományos munka. A Bolyai egyetem tudományos munkatere szervező része az egész országra kiterjedő államterveknek.

Vegyészek különböző foglalkoztak

és a székelyföldi ásványvizek rádióaktivitását vizsgálták. Természettudományok és a havasi legelők feljavításának mérék fel. Geológusaink részt vesznek az országos földtani bizottság által szervezett új lelőhelyek feltárára irányuló kutatásokban. Történeiszek előzetekkel dolgozzák fel azoknak a harcoknak és a románok közötti viták a közös ellenség ellen. Egyesek a feudalizmus bomlásának, a kapitalizmus kialakulásának különböző kérdéseivel foglalkoznak, mások a székelyek történetét dolgozzák, régészink pedig az okori Dacia gazdasági, társadalmi életét tárják fel. Nyelvésink évelen keresztül tanulmányozták a csángók nyelvújítását és elkészítették ennek nyelvátváltást. Irodalmáraink elsősorban a haladó hagyományok feltárában dolgoznak, de erőteljesen hallgatják hangjukat a jelenkori irodalom kérdéseiben is.

Számos kutatási területen tanáraink szorosban együttműködnek a V. Babes egyetem tanáiraival. A tudományos munka folyamán még szorosabba főnődnek a két egyetem gondosn állított és fejlesztett testvéri kapcsolatát, kiegészülnek és megerősödnek azok a baráti szálak, amelyet az oktató, nevelő, kulturális és sporttevékenység minden sikkján

egymáshoz fűzik a kolozsvári főiskolák román és magyar diákjait és tanárait.

Egyik megnyilvánulása ez annak a testvéri összefogásnak, amely egyetlen nagy családba tömöríti a Román Népköztársaság közös hazájának tekintő a szocialista társadalom felépítéséért vállaltva küzdő dolgozókat nemzetiségükre való tekintet nélkül.

Ez nagy vonalakban felvázolva a Bolyai egyetem fejlődése, arcváltása. Több kérdést érintettünk, de távolról sem mindent. Am debreceni barátaink írtak nálunk és most mi jöttünk el hozzájuk, hogy meg jobban megismerjük egymást, még többet tudjunk meg egymásról. Hisszük, hogy bennük is kialakult az a meggyőződés: a Bolyai egyetem a Román Munkáspárt nemzeti kérdésben folytatott marxista-leninista politikájának egyik kiemelkedő példája, a Román Népköztársaságban kiterjedő kulturális forradalom jelentős tényezője.

BODOR ANDRÁS
a Bolyai egyetem történelem-filológia karának prodekanja

KÁLLÓS MIKLÓS
a dialektikus materializmus tanszék előadó tanára

A Néplap RÁDIÓMŰSORA

VASARNAP KOSSUTH-RÁDIÓ

4.30: Népi zene. 6-7.50: Reggeli zene. Közben: 6.50: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. 7.30: Műsorismertetés. Színházak és mozik műsora. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Hírek. Időjárásjelentés. 8.10: Edes anyanyelvünk. 8.15: Egy óra — egy nótá. 8.55: Műzeumkalauz. 9: Új Zenei Újság. 10: Vasárnapiresek. 10.10: Rádiójáték I. István. 12.15: Jó ebédhez szól a nótá. 13: Képviselet. 13.40: Gondolatvilágunk. 14.15: Szimfónikus zene. 15.30: Egy hét a külpolitikában. 15.45: Szív küldi szíveket szívesen. 16.15: A műsor összeállította Nádasy Kálmán kétszeres Kossuth-díjas művész. 17.15: Sport. 17.25: Kéncses Kalendárium. 18.30: Készítették bajnok labdarúgó-mérkőzésekről. 19.15: Az épülő kommunizmus nagy országában. 20: Esti Híradó. 20.20: Sport. 20.25: Népdalhangverseny. 20.56: Retjérvényrádión. Vidám zenés paródiáműsor. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
8: Dalok. 8.30: Evangélikus vallásos felolára. 9: Operatársulatok. 9.30: Miska bácsi lemezsládjája. 10.10: Szív küldi szíveket szívesen. 11: Szimfónikus zene. 12.30: Az ismeretlen remekmű. Elbeszélés. 13: Művésztársulatok. 14: A Rádió Gyermekszínházának műsora. 14.50: Kórusok. 15.10: Részletek a Petőfi Színházban tartott szovjet irodalmi estből. 15.55: Operatársulatok. 17: Osztrák és lengyel táncok. 17.40: Kamarazene. 18: Népi zene. 18.40: Emberismeret. Elbeszélés. 19: Nyolcvan perc vidámság. 20.20: Szabad hely. 20.35: Táncczene. 21.30: Operatársulatok. 22: Népdalok.

HÉTFŐ KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

PENTEK KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

KEDD KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. Hírek. Időjárásjelentés. 7.45: Napfény. 7.50: Időjelzés. 8: Műsorismertetés. Időjárásjelentés. 8.10: Népdalok és csárdások. 8.40: Hangverseny. 9.20: Az ostroma vája. Mese. 9.40: A Gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.10: Rádióegyetem. 10.40: Régi magyar muzsika. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Fvossinduló. 12: Hírek. 12.10: Kórusok. 12.30: Operatársulatok. 13: Falusi híradó. 13.15: Dóczy és Serly dalából. 14: Időjárás- és vízállásjelentés. A Rádió Gyermekszínház műsora. 15: Hírek. 15.10: Föld és szalma. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 17.40: Kamarazene. 18.15: Hangverseny. 19: Jó munkáért — szép muzsikát! 19.35: Esti Híradó. 20: Prágai tavasz. Szimfónikus. 22: Hírek. 22.10: A vasárnap. 22.20: Könyv zene. 23: Zenekari hangverseny.

PETŐFI-RÁDIÓ
7-11.57: Azonos a Kossuth-rádió műsorával. 11.57: Műsorzárás. 13.50: Idegennyelvű vizelészolgálat. 14: Operatársulatok. 14.30: Operatársulatok. 15.10: Egy óra — egy nótá. 15.40: Májusi népszokások. 16.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. 16.50: Vonósduó. 17.15: Harc a sebességért. Előadás. 18: Népdalok. 19: Filmmzene. 19.45: Táncczene. 20.40: A gyilkos anyja. Rádiójáték. 21.10: Népi zene.

SZOMBAT KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.55: Vidáman — frissen. Zenés műsor. Közben: 4.59: Időjelzés. 5: Falurádió. 6: Hírek. 6.05: Falusi híradó. 6.40: Színházak és mozik műsora. 6.59: Időjelzés.

Hajnali történet

A NEPLAP PÁLYÁZATÁN II. DIJAT NYERT MŰ

Az öreg Vincze házaspár nehezen aludt el ezen az éjszakán. Nem a nyári éj forrósága okozta álmatlanságukat. A falu hangulata volt nyugtalanítóan felforrósította. Hetek óta egyre szenvedélyesebben hullámzott a tagosítás körüli vita. Az emberek pártokra, csoportokra oszlottak. Magyaráltak, vitakoztak, az életüket, a jövőjüket védtek, a biztonságukért harcoltak. Ki, hogyan gondolta... A sok hang között Vincze Imréné, a tisztpárti kármester és néhány hasonlóan gondolkodó tisztagok hangja szilárdan hangzott a sokszor értelmetlenségig fújuló zsvajves. A szenvedélyek egyre elkeseredettebbek lettek, mert mindenki érezte, hogy most

megváltozik körülöttük az élet.

Az elkeseredett szócátáiban fenyegetődések riasztó hangjai is bele-bele rikoltáltak, ha csak elvették is, és személytelenül. Es ez okozta a Vincze házaspár nyugtalan nappalait és álmatlan éjszakáit: tudták, hogy ezek a fenyegetődések elsősorban fiúk ellen irányul, akik csökönyös akarással az életre rátermett ember megintátlanságával mozgatja, ébresztette a falut a tisztagosítás, a tagosítás jövőjét alakító nagy munkájára.

A tikkasztó éjszaka hajnalba fordult már, amikor a sok gyöttrődés, álmatlan alvásba kúszta őket. Ez sem tartott sokáig. Hangos zörömbölés riasztotta fel az öreg házaspárt. A kaput verték, de úgy, mintha le akarnák szakítani a kapufeljárót.

A két öreg egyszerre kint volt az ágyból. Vinczéné remegő kézzel a lámpa után motyogott, Vincze az ablakot nyitotta ki. A zörögő, az ablaknyílására már kiabálta is:

— Vincze bácsi, Imre!

Az öreg megtáncorodott. Tudta, hogy napok óta tartó szorongás, most elérkezett bejelenéséhez. Tudta, hogy fiával valami nagy baj történt. Magára kapkodta ruháját, bakancsát be sem fűzte.

— Te, maradj! — taszította vissza az ajtóból se eleven, se holt feleségét és kísietett a kapu előtt ácsorgó emberhez.

Vincze szótlanul kőbeett az előre siető embert.

Döbbenet volt a csend a faluban, a hajnali szürkületben. A kutyák is lankadt figyelemmel szenderegtek az ólak tövében. Csak a kemény porszemek sirtak az öreg Vincze vi-seltes bakancsai alatt. Az öreg Vincze szeme égett fájó izással, szíve félelmetesen feszült.

A nagy után jártak, ahol ilyenkor keréket ellepő nagy por van. Homályosan szürkült a nagy széles utca, benne sötétebb vonalként húzódtak a keréknyomok.

— Meddig tart még ez a rettenetes út?

Az elől siető ember megállt. Vincze is. Nem mert előre nézni. Előre, az út porába, ahol mégis meg kellett látni egy sötét tömeget.

— Imre!

— De annak sincs helye, hogy örökösen zaklatjátok a falut. Bihari felhőköl. — Zaklatjátok? Mert azt akarjuk, hogy a düledező viselkedéssel rendezes házad, rongyod helyett tisztességes ruhád legyen?

— Meg halottak, időnap előtti halottak — mondta az ember sötétben.

— Halottak, igen, halottak — emelkedett Bihari hangja. A ti halottatok, miattatok halott. Így akarjátok tőlünk elriasztani az embereket, így akartok engem megijeszíteni. Kútiék mellőlém a támaszt. Szilágyi ijedten felhőrdült: — En? Azt sem tudom, hogy mi történt. Még tán azt mondd, hogy... — En nem mondom, hogy te: De azt mondom, hogy aljas gyilkosság történt.

Azt ölték meg, aki a legjobbat akarta mindenkinél és csak utólagra gondolt magára.

— Azt akarta elvenni az én jó 10 hódatam is — morgott mellette a tejfelkúpi Ladányi József.

Bihari fejle fordult, összehúzta sűrű fekete szemöldökét: — Magának? — Mit bántom én, ha már nem az enyém!

Az emberek szeme vadul villogni kezdett, lobbot vetett a hetek óta tartó tűz és a halott felett át, meg át kezdett villogni. Az előbb még a döbbenettől elhomályosult tekintetek, éles szerszámokká váltak, az előbb még legőnyvedt vállak megint egymás ellen feszültek.

— Itt a doktor — szólt megint valahonnan egy értelmes szó.

Az emberek szétváltak, utat engedtek a kis, táskaival siető orvosnak.

A rendőrször is megérkezett két rendőr.

Rövid ideig tartott az orvosi vizsgálat. Az orvos az idősebb rendőrnek mondta: — Meghalt.

A rendőr intézkedett.

Négyen megfogták az élettelen embert és megindultak a tanácsházára felé.

Még oda sem érkeztek, amikor újabb kiabálás töltötte meg az egyre felmelegedő levegőt. A nagy utcába most kanyarodott be egy mezítábas fattyú és torkaszakadtából kiáltott: — Segítsé! Idesapám megöli idesanyámat.

Az emberek egy pillanatra megdermedtek, azután az egész tömeg, mint a hirtelen irányváltoztatott gulya, a Szél utca felé lödült.

Kocsis Józsefnek háza előtt néhány asszony állodgált és az alacsony berenán át sopánkodott befele.

Legelől érkezett a két rendőr. A tágas kulakudvaron hangos visítózással szaladt Kocsisné, még hálóingben, mezítábas, hosszú haja lebontva, látszott, hogy alvásban háborgat. Mőgötte Kocsis vágatott, kezében egy nagy fejszét tartott. Most a két körül szalad-

A Néplap termelőszoetkezeti pályázatának eredménye

A Néplap februárban pályázatot hirdetett, amelynek célja az volt, hogy termelőszoetkezeteink életéről szóló írások alkotására serkentse a megye dolgozóit.

A pályázatra 74 pályamű érkezett be. Több mű azonban igen nagy terjedelmű volt, így nem vehetett részt a pályázaton. A bíráló bizottság úgy döntött, hogy az első díjat nem adja ki. A bíráló bizottság további döntése az volt, hogy a második díjat megosztja és így egy ötszáz, egy háromszáz és hat kétszáz forintos díjat ad ki. A pályázaton a következők nyerték a díjakat:

Ötszáz forintos második díj: Makai Károly Hajnali történet című művével.

Háromszáz forintos díj: Ujj Irén Kapalástól törésig című művével.

Kétszáz forintos díjat kapott: Barczag István Traktörverseny; Bacskai István Hét hold föld; Sütő Sándor Hét máza búza; Muraközi Ágota Erköny 1944; Valfai Miklós Rádó és Lengyel Emma Az erősebb című írása.

A bíráló bizottság végül díszreben és könyvtudalomban részesíti Kovács Ferencet Kibékülés, Egerházi Imrét Andris és Tóth Imréné Új utakon új emberek című írásáért.

A szerkesztőbizottság kéri a díjat nyert művek szerzőit, hogy szerdán, május 16-án délután 5 órakor jöjjenek fel a Néplap szerkesztőségébe (Tóthfalusi tér 10.) a díjak átvétele végett.

Jelentés Hajdúböszörményből a nagyszerű művészeti versenyről

Vasárnap Hajdúböszörményben gyűltek össze a debreceni járás ifjúsági művészegyüttesei, a Tóthfalusi Sándor emlékére rendezett kulturális seregszemle járási döntőjére. Munkás, paraszt és diák fiatalok versengtek, szurkoltak az egész napon át tartó bemutatón, melynek színpadán ott élt, ott lüktetett annak a közel tízezer fiatalnak a lelkesedése, akik beneveztek a versenyre, s akik egész télen eredményesen munkálkodtak. Szindarabok, táncok, versek és dalok változatták egymást tarka egymásutánban, pezsdítően, szívet melegítően. Ifjak ünnepeket a művészeti járási ünneppén...

ELJÖTTEK erre az alkalomra az Ebesi Állami Gazdaság, a nagyhegyesi tanyaközpont, a balmazújvárosi népi együttes fiataljai, akiket külön azért is köszöntünk, mert első ízben vettek részt kulturális seregszemlén.

A verseny legszínvonalasabb része — kétségkívül a zenei együttesek bemutatója volt. Közülük is kitűnt pompás hanganyagával, finom, kulturált előadómódjával a hajdúsámsóni úttörők énekkara, melyet *Bíró Ferenc* nevelő vezet lelkes, gondos, minden díszreteret megérdemlő módon. Ugyancsak ő vezeti a járási pedagógus énekkart is, mely különösen a DIVSZ induló nagyszerű előadásával aratott forró sikert. Szépen, ízlelesen énekeltek, egyszerű magyar népdalokat a nagyhegyesi úttörők is. Első fellépésük sikere méltán biztathatja őket további, mely igényesebb munkára, hiszen a kórus egészséges, telt hangzású, erre alkalmasabb teszi.

A szolónékesek valamennyien jó felkészültségről adtak számot, de közülük is kitűnt *Nagy Ilona* nagyhegyesi tanácsitkárné, tiszta, szépcsendű hangja, mely a népdalt frissen, hamvasan nagy belső átérzéssel, stílusosan lopja be a hallgató szívébe.

A színjátékos együttesek műsorválasztása általában helyesnek mondható. A *hajdúsámsóniak* pl. *Afinogéno*: Pál utcai fiúk, a *nagyhegyesiek* Kislaludy: Szeget szeggel, a *hajdúdorogiak* Molliere: Fősvény c. művét hozták. Színvonalban a két legkiválóbb csoport a *hajdúhadházi kultúrothon* és a *nyíradonyi DISZ* volt. A hadháziak Szigligeti: Cigány című, a nyíradonyiak Csizmarek: Bújócska c. művét mutatták be.

KÜLÖN KELL EMLÉKEZDÜNK a 74 éves *Bánhegyesi Kálmán* bácsiról, aki mély realizmussal, tökéletes átéléssel formálta meg az öreg cigány alakját. Játékával példát szolgáltatva ifjúságunknak is. A tehetséges hadházi együttes egyébként a teljesítmény versenyben is derekasan helytállt, több községben bemutatott műsorukat.

SZLOVÁK SZÍNHÁZTÖRTÉNESZ DEBRECENBEN

Debrecenbe érkezett a néhány nap óta hazánkban tanulmányúton lévő *Csánaková Milena* szlovák színháztrétnész. A Szlovák Tudományos Akadémia megbízásából szlovák vonatkozású színháztrétnézi adatok után kutat. Pénteken a kollégium híres nagykönyvtárában folytatott kutatómunkát.

Földesen mozi épül 400 000 forintos költséggel

Földes dolgozó népének régi kívánsága teljesül ebben az esztendőben. Szép, új mozi kap a község. Az építkezés már megkezdődött, s mintegy 400 000 forintos költséggel augusztusra megépítik a 350 nézőt befogadó mozi.

A község dolgozó népe társadalmi munkában segíti az építkezést. Hozzávetőleges becslés szerint a dolgozók munkája mintegy 80-80 000 forintos megtakarítást jelent az építkezésnél. A földesi mozi augusztus 20-án, az Alkotmány napján nyílik meg, ünnepélyes keretek között.

„Új Magyar Képzőművészet” Kiállítás a Déri Múzeumban

A Múcsarnok jó érzékkel választja meg művészi nevelő feladatát, amikor a VI. nemzeti kiállítás anyagából összeválogatott „Új magyar Képzőművészet” kiállítását mozgatva, most a Déri Múzeum termelben állítja ki. Az anyag megközelítő kétszáz darabot tartalmaz. A kiállítás anyagának a hiányoznak is a legkiválóbb művek, mégis az itteni-ek is jelentősek. A festmények között szerepel: *Szentiványi Lajos*: Kossuth-híd építése, *Szabó Vladimír*: Földosztás, *Bencze László*: Bányászok téli hajnalon, órákor meglekintethé.

MAKAI KÁROLY

NAGY LÁSZLÓ

